

**VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETO
REKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL STUDENTŲ IR KITŲ ASMENŲ, ATLIEKANČIŲ LABORATORINIUS IR MOKSLO
TIRIAMUOSIUS DARBUS TRANSPORTO INŽINERIJOS IR LOGISTIKOS
LABORATORIJOJE, DARBO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJOS
PATVIRTINIMO**

2017 m. rugšėjo ^{spalio} 2 d. Nr. 887
Vilnius

Tvirtinu Studentų ir kitų asmenų, atliekančių laboratorinius ir mokslo tiriamuosius darbus Transporto inžinerijos ir logistikos laboratorijoje, darbo saugos ir sveikatos instrukciją (pridedama).

Rektorius

Alfonsas Daniūnas

PATVIRTINTA

Vilniaus Gedimino technikos universiteto
rektorius 2017 m. spalio 2 d. įsakymu
Nr. 887

STUDENTŲ IR KITŲ ASMENŲ, ATLIEKANČIŲ LABORATORINIUS IR MOKSLO TIRIAMUOSIUS DARBUS TRANSPORTO INŽINERIJOS IR LOGISTIKOS LABORATORIJOJE, DARBO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Transporto inžinerijos ir logistikos laboratorijoje (toliau – laboratorija) darbus atlieka studentai, pedagogai, doktorantai, mokslo darbuotojai, technikai (toliau – darbuotojas).

2. Laboratorijoje leidžiama dirbti darbuotojui, susipažinusiame su darbo aplinka ir su atliekamo darbo aprašu, darbo metu naudojamos įrangos konstrukcija, eksploataavimo ypatumais bei sauga ir instruktuiotam saugiai dirbti jam pavestą darbą, įforminus instruktavimo faktą instruktavimo registravimo žurnale.

3. Darbuotojas privalo:

3.1. išsamiai susipažinti su šia instrukcija ir vykdyti jos reikalavimus;

3.2. laikytis Vilniaus Gedimino technikos universiteto vidaus darbo tvarkos taisyklių;

3.3. mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems laboratorijos darbuotojams;

3.4. darbo metu naudoti laboratorijoje esančias saugos priemones apsisaugoti nuo galimų rizikos grėsmių, kylančių darbuotojų saugai ir sveikatai;

3.5. vykdyti dėstytojo arba techniko (toliau – darbų vadovas) nurodymus ir atlikti tik tą darbą ir tik toje darbo vietoje, kurią nurodė darbų vadovas;

3.6. įrenginius, įtaisus, prietaisus ir įrankius (toliau – darbo priemones) naudoti pagal paskirtį;

3.7. dirbti tik su tomis darbo priemonėmis, kurias nurodė laboratorijos vedėjas ar darbų vadovas;

3.8. mokėti saugiai naudotis darbo priemonėmis;

3.9. mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą susižeidus;

3.10. laikytis asmens higienos ir sanitarinių reikalavimų, palaikyti švarą ir tvarką darbo vietoje.

4. Darbuotojas turi teisę:

4.1. žinoti darbo vietoje esančius profesinės rizikos veiksniai;

4.2. reikalauti, kad būtų sudarytos saugios ir sveikos darbo sąlygos, aprūpintas asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

4.3. atsisakyti dirbti, kai kyla pavojus sveikatai ir gyvybei;

4.4. kilus klausimų dėl saugos ir sveikatos, kreiptis į laboratorijos vedėją ar darbų vadovą.

5. Gaisrinės saugos reikalavimai:

5.1. vengti veiksmų, galinčių sukelti gaisrą;

5.2. žinoti gaisro gesinimo priemonių buvimo vietą, veikimo principą ir mokėti jomis naudotis;

5.3. nepalikti be priežiūros įjungtų elektros įrenginių;

5.4. draudžiama naudotis netvarkingais elektros lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga.

6. Kilus gaisrui:

6.1. pranešti darbų vadovui ar laboratorijos vedėjui apie įvykį;

6.2. išjungti elektros įrenginius iš tinklo ir išjungti laboratorijos centrinę elektros jungiklį;

6.3. gesinti gaisro židinį gesintuvu, esančiu laboratorijoje, ir pranešti ugniagesiams.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

7. Profesinės rizikos veiksniai, galintys pasireikšti darbo vietoje (laboratorijoje), yra:
 - 7.1. elektros srovė;
 - 7.2. netvarkingi elektros įrenginiai;
 - 7.3. netinkamas darbo vietos apšvietimas;
 - 7.4. netvarkinga patalpų ventiliacija;
 - 7.5. techniškai netvarkingi prietaisai ir įrenginiai;
 - 7.6. pažeista laidų izoliacija;
 - 7.7. darbo priemonių naudojimas ne pagal paskirtį;
 - 7.8. įkaitę paviršiai, aukšta bei žema temperatūra;
 - 7.9. benzinas, dyzelinas, alyva, vandenilis, kitos degiosios medžiagos.
 - 7.10. Suspaustas oras;
 - 7.11. Judančios ar sunkios įrenginių dalys.
8. Apsaugai nuo pavojingų ir kenksmingų rizikos faktorių būtina naudoti kolektyvines ir individualiąsias apsaugos priemones.

III SKYRIUS

SAUGOS REIKALAVIMAI PRIEŠ PRADEDANT DARBĄ

9. Prieš pradėdamas dirbti darbuotojas privalo:
 - 9.1. gauti iš darbų vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo eiga bei saugiais darbo atlikimo metodais, darbui naudojamų priemonių paskirtimi ir darbo su jomis tvarka;
 - 9.2. gauti individualiąsias apsaugos priemones (kombinezonai, batai, pirštinės, skydeliai, akiniai, ausinės ir t.t.) darbui atlikti, užimti darbo vietą;
 - 9.3. susipažinti su darbui atlikti skirtomis priemonėmis bei medžiagomis ir darbo atlikimo saugos reikalavimais;
 - 9.4. įsitikinti ar prietaisai ir aparatūra tinkamai įžeminti, sumontuoti patogiai ir pasiekiami. Laidai turi būti patikimai prijunti prie gnybtų, neturi trukdyti darbui, nesiliesti su metaliniais paviršiais, variklių velenais. Pradėti darbą tik leidus darbų vadovui;
 - 9.5. sujungus darbo elektrinę schemą, likusius laidus tvarkingai sudėti, kad jie nekliudytų darbui. Sujungtą elektrinę schemą turi patikrinti darbų vadovas. Maitinimo įtampa galima įjungti tik leidus darbų vadovui;
 - 9.6. jei įrenginys turi judančių ar besisukančių dalių, patikrinti, ar nėra jų judesius ribojančių elementų.
10. Draudžiama palikti darbo įrankius ir daiktus bandymo vietoje, nesusijusius su bandymo atlikimu.
11. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar pašalinius garsus keliantį pavojų, informuoti darbų vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti esami trūkumai.

IV SKYRIUS

SAUGOS REIKALAVIMAI DARBO METU

12. Darbo metu darbuotojas privalo:
 - 12.1. darbo vietoje palaikyti švarą ir tvarką;
 - 12.2. atlikti darbą pagal numatytą tvarką, išdėstytą laboratorinių darbų (mokslo eksperimento) aprašuose;
 - 12.3. dirbti su tvarkingais prietaisais ir įrenginiais laikantis jų naudojimosi instrukcijų, darbų saugos ir gaisrinės saugos taisyklių reikalavimų;
 - 12.4. racionaliai naudoti medžiagas, saugoti ir tausoti laboratorinę bei kitą įrangą;
 - 12.5. Naudoti kolektyvines ir individualiąsias apsaugos priemones, atitinkančias atliekamo darbo specifiką.
13. Vykdyti vidaus darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, dirbti tik tą darbą, kurį nurodė darbų vadovas ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
14. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsiminėti pašaliniais darbais. Nepalikti darbo vietos be priežiūros, neišjungus įrenginių ir neužbaigus darbo.

15. Darbus su elektros įrenginiais nedelsiant nutraukti, jei:
 - 15.1. pažeista kabelio izoliacija, sulūžo šakutė, šakutės lizdas;
 - 15.2. sugedo jungiklis;
 - 15.3. jaučiamas (kad ir silpnas) elektros srovės poveikis;
 - 15.4. pasirodė dūmai ar jaučiamas jų kvapas, panašus į laidų izoliacijos degimą.
 - 15.5. nutrūko elektros srovės tiekimas;
 - 15.6. jei nėra privalomo įrangos įžeminimo.
16. Draudžiama:
 - 16.1. be darbų vadovo sutikimo daryti bet kokius darbo schemas grandinės pakeitimus;
 - 16.2. perkelti įrangą iš vienos vietos į kitą kai ji prijungta prie maitinimo įtampos;
 - 16.3. liesti įtampą turinčias dalis (gnybtus, kontaktus ir pan.);
 - 16.4. liesti besisukančias ir judančias įrenginių ir prietaisų dalis, velenu;
 - 16.5. dirbti su elektros įrenginiais, kuriems nuimti apsauginiai skydeliai ir dangčiai;
 - 16.6. drėgnomis rankomis liesti elektros laidus, šakučių lizdus, kištukus;
 - 16.7. be reikalo vaikščioti po laboratoriją, blaškyti kitų darbuotojų dėmesį, užsiimti tiesiogiai su laboratoriniu darbu nesusijusia veikla;
 - 16.8. palikti darbo vietą be darbo vadovo žinios.
 - 16.9. atidarinėti įrenginių, prietaisų, elektros skydelių dureles, dangčius, remontuoti jungiklius, prietaisus, kištukinius lizdus;
 - 16.10. liesti rankomis be apsaugos priemonių įkaitusius paviršius ir kenksmingas medžiagas.
17. Pamačius ugnį ar pajutus degėsių kvapą, skubiai išjungti standą ir apie tai pranešti darbų vadovui.

V SKYRIUS

SAUGOS REIKALAVIMAI EKSTREMALIAIS ATVEJ AIS

18. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarkingus elektros laidus ir kištukinius lizdus, pajutus elektros srovės nuotėkį, nedelsiant nutraukti darbą, išjungti prietaisus iš elektros tinklo ir pranešti darbų vadovui.
19. Įvykus nelaimingam atsitikimui:
 - 19.1. išjungti laboratorijos centrinį (pagrindinį) elektros jungiklį;
 - 19.2. apie įvykį pranešti darbų vadovui ar laboratorijos vedėjui;
 - 19.3. nukentėjusiajam suteikti pirmąją medicinos pagalbą: elektros traumos atveju atlikti dirbtinį kvėpavimą ir širdies masažą; įvykus mechaninei traumai, sustabdyti kraujosruvą, prireikus iškviesti gydytoją, išsaugoti nepakeistą darbo vietą, jeigu negresia pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei.

VI SKYRIUS

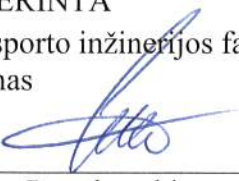
SAUGOS REIKALAVIMAI BAIGUS DARBĄ

20. Baigus darbą darbo vietoje, darbuotojas privalo:
 - 20.1. išjungti elektrinius prietaisus ir įrenginius iš tinklo;
 - 20.2. sutvarkyti darbo vietą. Prietaisus ir įrenginius sudėti į jiems skirtą vietą;
 - 20.3. gražinti darbo saugos priemones.
21. Pasibaigus darbui laboratorijoje:
 - 21.1. patikrinti ar:
 - 21.1.1. išjungti elektros ir kiti įrenginiai;
 - 21.1.2. pavojingose vietose nepalikta degių skysčių ir lengvai užsiliesnojančių medžiagų;
 - 21.1.3. uždaryti langai, durys ir išjungtas apšvietimas.
 - 21.2. Vykdyti asmens higienos reikalavimus, suteptas rankas plauti vandeniu su muilu ar rankų valymo priemonėmis.
 - 21.3. Informuoti darbų vadovą arba laboratorijos vedėją apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turinčius įtakos darbuotojų saugiai ir sveikatai.

21.4. Paskutinis išeinantis privalo išjungti laboratorijoje elektros apšvietimą, užrakinti laboratoriją ir raktus priduoti apsaugai.

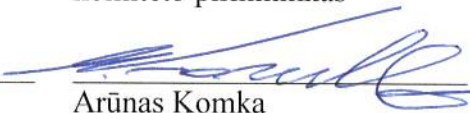
SUDERINTA

Transporto inžinerijos fakulteto
dekanas

Olegas Prentkovskis
2017-09-28

SUDERINTA

Darbuotojų saugos ir sveikatos
komiteto pirmininkas

Arūnas Komka
2017-10-02

SUDERINTA

Darbuotojų saugos ir
sveikatos skyriaus vedėja

Danguolė Baltraniienė
2017-09-28

Parengė

Transporto inžinerijos ir logistikos laboratorijos vedėjas

Viačeslav Petrenko, tel. 274 4803
2017-09-